

Totožnost skutku

Jednání a následek, popřípadě další právně relevantní skutkové okolnosti, se při posuzování totožnosti skutku porovnávají podle toho, jak jsou uvedeny ve skutkové větě odsuzujícího rozsudku a jak byly zjištěny v rámci přestupkového řízení, na základě něhož byl učiněn výrok rozhodnutí o přestupku. O totožnosti skutku mohou rozhodnout jen okolnosti a závěry skutkové, které jsou právně relevantní, nikoliv pouze závěry právní.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 78/2011, ze dne 2.2.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl dne 2. února 2011 o dovolání obviněného O. F., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 10. 2010, sp. zn. 6 To 509/2010, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Karviné pod sp. zn. 9 T 45/2010, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného O. F. odmítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 28. 6. 2010, sp. zn. 9 T 45/2010, byl obviněný O. F. uznán vinným trestným činem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. Za tento trestný čin byl odsouzen podle § 201 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dva roky.

Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací usnesením ze dne 1. 10. 2010, sp. zn. 6 To 509/2010, podle § 256 tr. ř. zamítl odvolání podané proti shora uvedenému rozsudku soudu prvního stupně obviněným.

Obviněný proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal prostřednictvím obhájce JUDr. R.V. z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání, v němž nejprve požádal Nejvyšší soud, aby v souladu s § 265o odst. 1 tr. ř. odložil výkon rozhodnutí trestu zákazu činnosti do doby, než bude o jeho dovolání rozhodnuto. Tento svůj požadavek podložil sdělením, že uvedený trest výrazně ovlivnil jeho život, protože pracuje jako řidič kamionu a jeho příjem z tohoto zaměstnání pokrývá náklady na živobytí celé rodiny. V dovolání pak zejména namítl, že trestní stíhání v této trestní věci bylo vedeno pro stejný skutek, o kterém již dříve bylo jiným orgánem rozhodnuto, a proto trestní stíhání bylo podle zákona nepřipustné. Za důvod namítané nepřipustnosti trestního stíhání označil rozhodnutí Odboru dopravy Magistrátu města K. ze dne 24. 8. 2009, sp. zn. MMK/074972/2009, jímž bylo pravomocně zastaveno řízení o přestupku, kterého se měl dopustit zcela totožným jednáním, pro které bylo později zahájeno nyní vedené trestní stíhání, byla podána obžaloba a následně byl pravomocně odsouzen, aniž by se soudy touto námitkou zabývaly. Obviněný poukázal na podstatu vymezení skutku a na totožnost skutku a uvedl, že výše zmíněným rozhodnutím správního orgánu bylo pravomocně zastaveno řízení pro přestupek, jehož se měl dopustit tak, „že dne 31. 5. 2009 kolem 00.08 hodin na ulici Č. v K. jako řidič motorového vozidla zn. Renault Megane, přes výzvu policisty podle zvláštního právního předpisu se odmítl podrobit orientačnímu i odbornému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu včetně odběru biologického materiálu k jeho stanovení“. K zastavení došlo proto, že nebylo prokázáno, že by přestupek spáchal. Totožnost skutku nemění okolnosti, které

pouze individualizují skutek, zejména pokud jde o čas a místo spáchání trestného činu, formu zavinění, rozsah následku, způsob provedení, pohnutku. S ohledem na tyto okolnosti obviněný má za to, že napadeným rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě byla porušena zásada „ne bis in idem“, podle které nesmí být nikdo stíhán opětovně pro týž skutek. Protože v souladu s § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. dřívější trestní stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozhodnutím jiného oprávněného orgánu, nebylo možné v řízení pokračovat a mělo být zastaveno.

S ohledem na shora uvedené obviněný v závěru dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 10. 2010, sp. zn. 6 To 509/2010, zrušil a sám ve věci rozhodl rozsudkem tak, že se trestní stíhání obviněného podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. zastavuje.

Nejvyššímu státnímu zastupitelství byl doručen opis dovolání obviněného, avšak do dne konání neveřejného zasedání nebylo Nejvyššímu soudu případné písemné stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství doručeno.

Nejvyšší soud jako soud dovolací poté, co shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř., že bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), zkoumal, zda obviněný dovolání opřel o skutečnosti, které dopadají na jím označený dovolací důvod.

Podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže bylo proti obviněnému vedeno trestní stíhání, ačkoli podle zákona bylo nepřipustné. Tento důvod lze uplatnit jen za situace, když byl dán některý z obligatorních důvodů uvedených v § 11 odst. 1 tr. ř., pro který nelze trestní stíhání zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, neboť výlučně v tomto ustanovení trestní řád taxativně vypočítává důvody nepřipustnosti trestního stíhání (viz rozhodnutí č. [38/2005](#) Sb. rozh. tr.).

Obviněný se v mimořádném opravném prostředku dovolává nepřipustnosti trestního stíhání proto, že o skutku, který je předmětem tohoto trestního řízení, již rozhodl jiný orgán, tj. z důvodu překážky „ne bis in idem“, za níž se v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu považují ty okolnosti, jež jsou vymezeny v článku 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod a ustanovení § 11 odst. 1 písm. f), g) a h), j) odst. 4 tr. ř. a také § 11a tr. ř. Obdobný efekt mají i články 14 odst. 7 mezinárodního paktu o občanských a politických právech (publikovaného pod č. [120/1976](#) Sb.) a článek 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované včetně citovaného protokolu pod č. [209/1992](#) Sb.), kterými je Česká republika rovněž vázána. Z těchto norem vyplývá právo nebýt stíhán, souzen nebo trestán dvakrát za tentýž čin. Zásada ne bis in idem - zákaz dvojího souzení a potrestání za týž čin - skutek - ve smyslu článku 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod brání též trestnímu stíhání a odsouzení toho, proti němuž dřívější přestupkové řízení o témže skutku trestněprávní povahy meritorně skončilo pravomocným rozhodnutím příslušného správního orgánu, za který je nutno považovat i policejní orgán, a vynesené rozhodnutí nebylo zrušeno z podnětu mimořádného opravného prostředku. Na tento případ nedopadá ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř., nicméně uvedený článek 4 Protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod lze přímo aplikovat s odkazem na § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. a články 10 a 95 Ústavy České republiky. Jde tedy o jeden z případů nepřipustnosti trestního stíhání ve smyslu dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2008, sp. zn. 5 To 527/2008).

Rozhodné pro posouzení přípustnosti trestního stíhání z hlediska zásady „ne bis in idem“, je to, zda jde či nejde o stejný skutek, a proto je potřeba připomenout, že skutek je pojmem trestního práva procesního i hmotného. Je nutné rozlišovat mezi skutkem a trestným činem. Zatímco skutek jako pojem procesněprávní je chápán jako událost ve vnějším světě vyvolaná činem člověka, trestný čin jako pojem hmotněprávní je souhrnem skutečností, které vyčerpávají znaky skutkové podstaty

některého trestného činu a podmiňují trestní odpovědnost (srov. i rozhodnutí č. [33/1974](#) Sb. rozh. tr.). Procesněprávní a hmotněprávní chápání skutku se částečně překrývá. Prolínání hmotněprávního a procesního pojetí skutku může mít význam právě při posuzování otázky, zda vznikla překážka věci rozhodnuté ve smyslu § 11 odst. 1 tr. ř. či nikoli (srov. Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu č. 2, r. 2003, č. T -497). Podstatu skutku tvoří jednání pachatele a následek tímto jednáním způsobený, který je relevantní z hlediska trestního práva hmotného. Jednání je projev vůle pachatele ve vnějším světě, který může spočívat v konání nebo v opomenutí či nekonání. Jen takové děje, které jsou jednáním, lze v trestním řízení dokazovat a právně kvalifikovat a jen jednáním může být způsoben následek významný pro trestní právo. Následek spočívá v porušení nebo ohrožení hodnot (zájmů, vztahů) chráněných trestním zákonem (tj. života, zdraví, osobní svobody, majetku atd.) a jako znak některého jednotlivého, individuálního trestného činu ve své konkrétní podobě spojuje dílčí útoky (akty) do jednoho skutku a zároveň umožňuje dělit chování člověka na různé skutky (rozhodnutí č. 8/1985, č. 1/1996-I. Sb. rozh. tr.). Skutek je tvořen souhrnem určitých popsaných skutkových okolností, nikoli jejich právním posouzením (Šámal, P. a kol. Trestní řád. Komentář. II. díl., 5. vydání. Praha : C. H. Beck 2005, s. 1682, 1686-1687). Podstata skutku je určována účastí obviněného na určité události popsané v žalobním návrhu, z níž vzešel následek porušující nebo ohrožující společenské zájmy chráněné trestním zákonem (srov. rozhodnutí č. [64/1973](#) Sb. rozh. tr.).

Vzhledem k tomu, že základní trestní právní předpisy nedefinují, co tvoří skutek v konkrétní projednávané věci a kdy je totožnost skutku zachována, je nutné zkoumat tyto otázky vždy podle individuálních okolností každé jednotlivé trestní věci.

Totožnost skutku bude zachována za předpokladu, jestliže: a) je úplná shoda alespoň v jednání při rozdílném následku, b) je úplná shoda alespoň v následku při rozdílném jednání, c) jednání nebo následek (nebo obojí) jsou v případech uvedených pod písm. a) a b) alespoň částečně shodné, shoda ovšem musí být v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu; podstatnými z tohoto hlediska nejsou ty skutkové okolnosti, které charakterizují jen zavinění či jiný znak subjektivní stránky činu (Šámal, P. a kol. Trestní řád. Komentář. II. díl., 5. vydání. Praha : C. H. Beck 2005, s. 1682).

Jednání a následek, popřípadě další právně relevantní skutkové okolnosti, se při posuzování totožnosti skutku porovnávají podle toho, jak jsou uvedeny ve skutkové větě odsuzujícího rozsudku a jak byly zjištěny v rámci přestupkového řízení, na základě něhož byl učiněn výrok rozhodnutí o přestupku. O totožnosti skutku mohou rozhodnout jen okolnosti a závěry skutkové, které jsou právně relevantní, nikoliv pouze závěry právní.

V obsahu připojeného spisu je na č. l. 38 založeno rozhodnutí Magistrátu města K., odboru dopravy, sp. zn. MMK/074972/2009, ze dne 24. 8. 2009, jímž bylo přestupkové řízení vedené proti obviněnému O. F. zastaveno podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších změn (dále jen „zák. o přest.“) řízení o přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) zák. o přest., když mělo být porušeno ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zák. č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů ve znění změn doplňků, spočívající v tom, že „dne 31. 5. 2009 kolem 00.08 hodin na ulici Č. v K. jako řidič motorového vozidla zn. Renault Megane Scenic, přes výzvu policisty podle zvláštního právního předpisu (zákona č. [379/2005](#) Sb., o opatřeních k ochraně před škodlivými působeními tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů) se odmítl podrobit orientačnímu i odbornému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu včetně biologického materiálu k jeho stanovení“.

Z popisu tohoto přestupku, pro nějž byl obviněný projednáván, je patrné, že uvedený skutek nevykazuje žádnou shodu s činem, pro který se vede řízení o věci nyní dovoláním napadené, v níž je obviněný stíhán za skutek, že „dne 31. 5. 2009 v 00.08 hodin v K., po ulici Č., poblíže restaurace A.,

řídil v protisměru vlastní osobní motorové vozidlo zn. Renault Megane Scénic, přestože byl ovlivněn alkoholem v takové míře, že nemohl bezpečně ovládat a řídit vozidlo, když podle znaleckého posudku z oboru soudního lékařství, odvětví toxikologie, měl v krvi v době řízení nejméně 1,5 g/kg alkoholu, přičemž po ujetí 25 metrů byl zastaven a kontrolován hlídkou Policie ČR, Obvodního oddělení K.“.

Srovnáním popsaných jednání u obou porovnávaných činů je zřejmé, že se tyto skutky liší v jednáních obviněnému kladených za vinu, neboť u přestupku spočívalo v tom, že se obviněný „přes výzvu policisty odmítl podrobit orientačnímu i odbornému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu včetně biologického materiálu k jeho stanovení“. Projednávaného trestného činu, pro který je nyní vedeno trestní řízení, se obviněný dopustil tím, že řídil osobní motorové vozidlo přestože byl ovlivněn alkoholem v takové míře, že nemohl bezpečně ovládat a řídit vozidlo, neboť měl v krvi v době řízení nejméně 1,5 g/kg alkoholu“. Je tedy patrné, že uvedená jednání nejsou shodná, neboť u přestupku se obviněný odmítl podrobit vyšetření, kdežto u trestného činu řídil motorové vozidlo, ač jeho schopnost vykonávat tuto činnost byla ovlivněna požitým alkoholem, což jsou zcela rozdílná a netotožná jednání.

Uvedené činy se však neshodují ani co do vzniklého následku, neboť přestupek podle § 22 odst. 1 písm. d) zák. o přest., spočíval v porušení ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zák. č. [361/2000 Sb.](#), vyjadřujícím povinnost řidiče podrobit se na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Škodlivým následkem, který zde nastal, a jenž požívá ochrany přestupkového zákona ve smyslu § 22 odst. 1 písm. d) zák. o přest., je nerespektování pokynu policejního orgánu, a tím narušení řádného výkonu policejního orgánu v rámci šetření činů v rámci provozu na pozemních komunikacích. U trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 tr. zák. jde o ohrožovací delikt, u něhož je následkem vyvolání stavu ohrožení, které nemusí být bezprostřední a konkrétní. U řízení motorového vozidla nastává již při zahájení jízdy. Ve smyslu tohoto ustanovení je objektem, jenž je chráněn, život a zdraví lidí a majetek proti ohrožení určitého druhu, zde konkrétně před opilými řidiči motorových vozidel.

Ze všech takto zjištěných skutečností Nejvyšší soud shledal, že v daném případě nedošlo k porušení zásady „ne bis in idem“, neboť čin, pro který je obviněný v projednávané trestní věci staven před soud, není totožný s činem, pro který bylo zastaveno řízení pro přestupek ve věci Magistrátu města K., odboru dopravy, sp. zn. MMK/074972/2009, rozhodnutím ze dne 24. 8. 2009. Jde tedy o odlišné skutky (činy), jejichž znaky se obsahově nekryjí v žádných právně relevantních okolnostech, přičemž jeden z nich byl posuzován v rámci trestního řízení a další z nich v řízení přestupkovém.

Nejvyšší soud tak shledal, že soudy nepochybily, pokud obviněného uznaly vinným trestným činem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. Soudy se zabývaly všemi skutečnostmi ve vztahu k této skutkové podstatě rozhodnými a v odůvodnění napadených rozhodnutí své úvahy a závěry též dostatečně rozvedly. Odvolací soud se zabýval a v potřebném rozsahu rozvedl na straně 6, z jakých důvodů obdobnou námitku obviněného nepovažoval za důvodnou.

Všechny uvedené skutečnosti Nejvyšší soud zjistil na podkladě napadených rozhodnutí, a dospěl k závěru, že dovolání obviněného je zjevně neopodstatněné, a proto ho podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)